

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on} || Tortosa, 30 Desembre de 1900 || Núm. 57

Sigle de les reivindicacions

Ja som al cap del sigle dinou y ober-tes estant de bat á bat les portes del sigle vint. Les circumstancies qu'acompanyan la fé del nostre sigle son un xich semblantes y ensemps oposades á les qui acompanyaren á la fé del sigle divuyt: y, aqueixes circumstancies, son relatives á la evolució de les idees que transforman la política dels pobles ó Nacionalitats.

A la devallada del sigle divuyt prengueren péu les doctrines d'aquells qui, tot predicant la llibertat individual, endogalaban la llibertat dels pobles febles pera convertirlos en vassalls dels pobles poderosos, això es: dels grans Estats. La proclamació d'aqueixa falsa llibertat fou enbarnissada de mil maneres pels seus fervents apostols, y sempre ab el fi d'aixamplar més y més les seves fites; lo qual tenia de reportar, forçosament, el més gran desconcert entre 'ls pobles d'Europa y de fora Europa, y en particular á n'els pobles migrats y defallits.

Assadollada, aqueixa falsa doctrina en la darrera generació del sigle divuyt, produí 'ls més esgarrifosos efectes. La Revolució Francesa y totes les altres, filles d'aquesta, ne son una mostra prou y massa clara dels perjudicis que reporta, eixa llibertat, á la vida dels pobles; porque, la llibertat que mata y ofega no es llibertat: la llibertat que remou totes les concupiscencies del home fentlo víctima y esclau de la força bruta no es llibertat: la llibertat que no dignifica als sers intel·lectuals, ans al contrari 'ls rebaixa sols els sers dels bruts no es llibertat, es una mentida, una farsa y una vergonya. Y aqueixa fou la llibertat engendrada en el sigle divuyt. Aixis es que 'l sigle dinou, com lo fill natural qui gayre be sempre porta estampada la fesonomia, el caracter y tot el modo d'esser del seu pare, nasqué revistit de totes les malifetes y asquerositats ab que agonitzá lo sigle divuyt.

Hém vist en el sigle dinou imperar per tot arreu la força bruta; hém vist al home debil y flach caurer vençut é impotent devant del fort y sens conciencia; hém vist la rahó natural, advocada del dret, escarnida y befada per la despótica coacció; y als pobles grans y poderosos els hem vist subjectar y oprimir les nacionalitats de forces migrades, les que s'han vistes trepitjades y esborrades del llibre de la vida: s'han vistes despullades dels llurs drets y vertides ab la dogma de la esclavitut. El sigle di-

nou, donchs, ha sigut el camp d'acció hon s'han esberjat y han obtingut son fet les malignes idees engendrades en el sigle divuyt, puix, aqueix, fou la causa y l'altre l'efecte; l'un va engendrar la idea amassantla ab sanch, y l'altre, després d'amassarhi mil cops, ha embrutit la conciencia dels homens ensestats pèl orgull de la força, y creant una generació de polítichs materialistes é insensibles pera tot bon sentiment, com n'es un trist exemple la vinguda d'en Krüger aci Europa.

Aqueix cambi radical de la política dels pobles de la vella Europa, en el sigle dinou, no fou mitjansant una evolució natural y progressiva, sinó pèl sotraqueix de la revolució, com no podria esser d'altra manera. La base d'eixa nova política está fonamentada en la llibertat de individuú, la qual, de si, es revolucionaria, de si, es accessible á totes les concupiscencies humanes, de si, symbolisa a la mateixa revolució: per xó, mitjansant la revolució triomfaren. A mes, la lluyta entre abdós parts era completament desigual: la política vella estava adultera y ensemps carcomida, y necessitava pera referse respirar l'ambient d'un esperit pur y sá y, aqueix, no era en lloch ni s'ovirava; mentres que la política nova afalagaba á totes les passions humanes, les que desviaren á la política nova afalagaba á totes les passions humanes, les que desviaren á la política vella pèl camí de la revolució, aixó es: de la força bruta.

Mes, aqueixes noves idees, eminentment revolucionaries, no podian pas de cap manera encarnarse ab el verdader esperit del poble; aixis es, que tot just foren en l'esplet de sa vida, ó més ben dit: tot just la força acababa d'esmicolar y estrefer á la vera llibertat dels pobles, quan caygueren ferides pèl seu propi pés: á la revolució esdevingué, tot seguit, una evolució en contra, y á lo forçat y postis lo natural y espontani. Desde aqueix moment les idees revolucionaries han sofert la forçada empenta de les idees que proclaman la llibertat natural dels pobles, no engendrada pèl escalf de les passions, sino per la força d'aquella lley que opera segons el modo d'esser de quiscú.

Per xò hém dit que 'l sigle divuyt y 'l sigle dinou tenen quelcòm de semblança oposada, á la devallada del sigle divuyt s'engendraren les idees que abortaren la Revolució Francesa, y que, mes tart, en el sigle dinou, proclamaren el poder de la força per demunt de la rahó; y á la devallada del sigle dinou s'ha reviscolat l'esperit nacional dels pobles qui reivindica 'l dret de la rahó en

contra de la força. Les dues doctrines son completament oposades y, aixis, tambe ho es la llur acció: la de la llibertat falsa opera per revolució, y la de la llibertat verdadera opera per natural evolució. No es estrany, donchs, que 'l mateix sigle divuyt gaudís ja de les doctrines predicades pels seus apostols, porque la seva acció es revolucionaria, es destructora y la destrucció no costa de bon tros tant com la reidificació; ben al revés de les idees reviscolades en el sigle dinou, quines, no son més que la reacció de la llibertat natural subjugada per la força.

Mes, aqueixa reacció no pot fer son fet en quatre dies; si aixis fós, no fora verdadera. Les causes naturals may s mouhen sense son curs natural: sa acció sempre deu adequarse á la acció de la seva naturaleza. D'aquí es que en el sigle dinou no han triomfat les idees revifades pel desengany, la opresió y la mentida de la falsa llibertat; porque, aqueixes idees, son mogudes é inculcades en el poble per una progressió evolutiva y natural; mes tambe, un cop inculcades en el poble, son triomf será més cert, més durader y espontani. Aixis es qu'aqueix moviment de les petites Nacionalitats cap á les idees regionalistes, ó sian nacionalistes, cada jorn anirá remarcantse més y més, no tan sols mogudes per la convineció sinó més que per res per la necessitat; y encara qu'avuy la seva força materialment, es petita en comparació á la dels grans Estats, moralment, es molt més ferma, porque, per lley natural, tot ser ó entitat tendeix á la vida lliure, á la vida propia y espontánea per xó guanyaran; per xó les idees nacionalistes estant destinades á enderrocar la política centralista y opresora dels grans Estats. Y no cal que 'n dubtèm gens ni mica d'aixó; porque, aixis com el sigle divuyt engendrà una llibertat mentida y revolucionaria al sigle dinou; aixis tambe, el sigle dinou, després d'haver revifat l'escalf del esperit nacionalista tradicional, l'engendrará en el sigle vint: allavors la tradició encarnada en el poble haurá vençut á la revolució, com una força natural quan ne destrueix una de postissa.

Catalunya, per dissort, tambe ha sigut víctima d'aqueixa llibertat que proclama la força bruta, y aixis es que tambe está enclosa en el nom dels pobles opresos y esclavisats. Mes, Catalunya que, grat sia á Deu, es un poble viu, pença y trevalla de ferm pera caminar pels viarans d'una vida propia y exuberant, tambe enlayra sa veu clamorosa, fent coro al plany dels pobles desvetllats de la Europa; ja sent batre, altre

volta, dins de son cor l'esperit que li dona la vida; l'ànimo de sa tradició. Per xò tambe pera Catalunya s'atansa 'l dia del seu deslliurament, perque tambe cada dia 's revifa més y més l'esperit de la seva renaixença, quina, acabara d'esser complerta y com cal en el sigle vint; per xò, avuy, de tot cor diém: ben vingút sias sigle de les reivindicacions!

Jordi Jordá.

Tortosa, fi del sigle XIX.

AL SIGLE XIX YA MORT

Oh sigle del progres, sigle d' autonomia
Has proclamat ab veu alta sempre la llibertat!
Mes, ¿perque y per qui ha estat sigle de felonía
Eixa amplia y agraída y aymada facultat?
Perque'l be no's propagui en mitj de nostra terra;
Perque quedi ofegada la nostre religió;
Per xò matas y cremas y arreu estens la guerra
Per monastirs y 'hont brilla de Deu lo fort però.
Per que r' es la mateixa? pels crudels sanguinàris
Reys triats de l' escoria d' infern esgarrifos,
Qu'han lligat a n'el Papa per fins molt perdularis.
Aixo n' es llibertat? respon sigle confós.
Oh sigle de ciencia, de gran literatura
Oh sigle del avens y de grandiositat
¿Ahont es ton Deu grandíssim, la sagrada Escriptura
Ton vot y ton timó, vació de enderrocat?
Gran sigle de las mussas, del progresiu bellart
Sapigas que 'l teu merit no es mes que la brutícia
Pel camí de la lley no es mes que la injustícia,
Per això arreu n' ocampas dolor y greu pesar.
Per xò deu te castiga ab lo teu gran sobrir
Y mort ne fas tan fastich ab semblant no imitat
Qu' hasta ab esgarrifanga belluga 'l cementir
Lo cementir dels sigles, allá a la eternitat.
Y d' una horrorosa ne marixa febros-enca
Rodant cual engel mal pel mitj del Infénit
Cayent a la foguera que xucla famolenca
Ton ser lliberalista, fatidich esperit.

Angel Catalá.

HIMNE A N' EN KRUGER D' EDMOND ROSTAND

Per lo hermosa qu' es, traduím al catalá una poesia de l' insigne autor del *Cirano de Bergerac* enviada a *Le Figaro*, desde Cambo, ahont se troba convalescent d' una grave malaltía.

Els versos d' en Rostand son molt inspirats, constituint un verdader himne, plé de passió y de sentiment, entonat en honor del venerable *Oncle Pau*, del entusiasta defensor de la Llibertat dels pobles.

Procurarém, encare que d' una manera imperfecta, donar una idea d' aquest himne vibrant.

«Quant arribares a las platjas del meu poble nadiu, ¡oh vençut a qui tots acullen com vencedor!, s' esgroguehi ma cara, vell sublim y 'm semblá qu' arrivabas a nostres costas y al meu cor!»

«May s' ha vist res semblant al teu viatge; la pau trirreme que, en altre temps, arrivá en aquestas platjes per a portarnos la Bellesa, no ofería a la llegenda del pervindre poesia tant sublim y santa com aquesta petita canoa d' un barco holandés, que desembarcá en terra francesa al vell affigit.»

«No; cap de 'ls cicles de l' Historia registra res tan trágich y tant hermós com l'

aparició d' aquest vell, ab sas ulleras y 'l seu barret de copa endolat.»

«Priame, al presentarse en la tenda d' Aquiles, no vá esser més gran qu' aquest vell vestit de negre, al presentarse en el balcó saludant al poble que l' aclamaba.»

«Els balcons engarlandats, las músicas, las flors, las aclamacions..... ¡tot aixó ha sigut molt hermós!; pro jo penso, bategant-me el cor que l' únich crit possible es el que doná un home desconegut, barrejat ab la gentada: «¡Perdó per a Europa!»

«¡Sí, perdó! ¡Perdó, Krüger! ¡Perdó, vell sublim! Perdó per aquesta horrible Europa que comensa a confessar el seu crim; perdó per aquesta Europa, que condemnant els crims petits, acaba per permetre 'ls grans; perdó per aquesta Europa, que consent que sigan oprimits els débils, que mata 'ls armenis, qu' assassina a la Grecia y s' ensanya en els boers; perdó per Europa y 'ls seus Pilats, qu' extenen ab horror las mans netas sobre 'ls cadavres sagnants dels justos que no sapigueren defendre y salvar; perdó per aquesta munió de mercaders egoistas y de diplomátichs hipócritas; perdó per a la mollicia, per a l' indiferencia, per l' ironía y per la por..... ¡Perdó per a tots! ¡Perdó per aquesta vella Fransa! ¡Perdó per aquest poble, que sols t' ofereix sas aclamacions platonicas; perdó per el soldat que s' envaneix de l' heroisme de Villebois y s' queda a Paris.....! ¡Perdó per els poetas quina lira resta muda!»

«Els Reys deuen oírte ¡oh il-lustre vell! No fassis esperar a 'ls Reys.... Y si tems que t' acullin fredament, dirigeixte al dols país de las Biblias y de las pipas, a l' antiga pátria ahont regna una hermosa nena y digali: «Reyneta: tú qu' ets tan bona com blanca y hermosa, miram vell y sol»; y ella t' brindará 'l seu apoyo y ab ta ruda má sobre sa espatlla original ireu de regne en regne, y Antígona des de la sombra somriurá dolsament a Guillermina.»

«Pro si la Reyna titubeja,—¡ay: tot es possible!,—y sól reculls en las páginas de ta vella Biblia una llágrima dels seus ulls blaus, ¡ah!, allavors, quant atravessis de nou l' Europa per amagar en ta Patria 'ls teus desenganys, no acceptis las aclamacions, refusa las flors, atravessa París de nit, sól, sense músicas y sense garlandas.»

«Y si algú t' pregunta, respon-li: Prou, prou. Dexeume tornar a mas montanyas, sól y trist com un lleó ferit. No vinguí a Fransa a demanar lletreros de talco, grabats en cintas de colors. Hém lluytat per assombrar al mon. Hém assolit el nostre objecte. ¡El mon ens contempla sssombrat!»

JESÚS ES NAT

INQUISICIÓ CIENTIFICA DEL ORIGEN DE LA
COSTUM DE MENJAR GALL
LOS CRISTIANS PER LO DIA DE NADAL

Test com un rave de quarto
Pasejava Satanás
Per la sua infernal cambra
Sala amunt y sala avall.

Gayre be feya patxoca
De persona interessant,
També bufaba y tossia
Com qui 's vol traure 'l rugall
Volent dir; «Aqui hi ha un home
Millor, un diable com cal.»
Com no té pel al mostatxo
No 'l podia cargolar:
Pero jugant ab la cua
Entre, diguemne, les mans
Ab més gravetat encara
La movia ab cert compás.
—Qui com jo, deya, 'l gaufuma
Densá que Adam ha pecat?
Jo 'l rey del mon; que seria
Qui m' ho gosa disputar?
La terra 'm don vassallatje.
Lo cel tancat y barrat,
A mos presons cada dia
Ve un femer de condemnats!—
Aqui perdia 'l diable
Tota sa formalitat
Y esclafava una rialla
Que cert feya feredad.
Aquellas inmensas voltas
Ressonavan *háháhá*,
Y ell quedava boca overta
Reganyant dents y caixals;
Fregantse las mans depressa
Y los ulls guspirejant.

Mes així mateix de sopte
Se quedaba encaparrat
Y s' asseya al escriptori
Com qui 's posa a rumiar
Recolsat ab tots dos colsos
Y a cada banya una má.
Y renegaba de rabia:
Y anava verbotejant
Alguns textos dels Profetas
Entre *reiras y llamps*.
—Allo d' Isaías deya
No m' ho sé traure del cap...
Parvulus natus est nobis.—

Qui li ha dit? Com ho sap?
Dihent aixó li acabaria
De pujar la mosca al nas;
Agafa 'l tinté y l' esmica
A la paret del davant.
Altra vegada s' aixeca
Com qui aixó no vol pensar
—Bah, bah, dihent que ja es hora
De aná a la terra a fer mal.—
Y en un moment atravessa
Aquelles obscures naus
Y apareix sobre la terra
Per la boca de un volcá.
Era nit fresca. Volaba
Fet un mússol de deu pams:
Hont se volgués deixar caure,
Ell s' ho sabia 'l bergant:
Lo cert es que quan volaba
Ab més pressa y més afany
A mitxa nit vé de sopte
Una inmensa claretat:
No era nit; era 'l mitx dia
Era la nit de Nadal.
Enlluhernat, perdé l' esme
Y no sabia hont anar
Ni entenia aquell misteri
Per més que 's trencás lo cap,
Prompte 'l tragueren de dupte
Armonies celestials,

Y 'l cant de gloria in excelsis
 Que umplia tots los espays.
 ¡Quins renechs la mala pessa
 Al saber la novetat!
 Al sentir per 'lla á la vora
 L' exércit angelical!
 Esparverat y plé de ira
 Fuig sense saber hont vá
 Y com la claror lo cega
 Y no hi veu á sols un pas
 Aquí topa ab una roca
 Allí topa ab un teulat;
 Rep tants de cops y trompades
 Qui n' ix tot esgalibrat.
 Tan bon punt lo cel clareja
 Só aixalia la viram
 Galls, gallines, ocas, dindis,
 Ja tots trescan pels corrals.
 Ma noy! aixis com el veuen
 Tan feréstech animalás
 Esplanissat, sense forsas,
 Les dos ales ranquejant!
 ¡Quina tabola li mouen!
 ¡Com se posan á esbronca 'l!
 Cadascú li 'n diu alguna
 Lo cap tort y 'l ull guinyant:
 «Hont aneu tan fora d' hora?
 Que vos heu perdut company?»
 «Anau de tort y fent esses;
 Tan de jorn ja haveu xumat?
 «Si us deixau caure á ca nostre
 Vos voldriam pentinar.»
 «Jo 't todi! quina us ha pasada?
 Qué n' aneu de esperrucat!»
 Y 'ls galls com bons centinelles
 D' un corral á altre corral
 Cridant l' un més fort que l' altre
 Sens parar «Jesús es nat!»
 L' encenian tan de rabia
 Que 's donava al botaván.
 Companya tant vergonyosa
 Nol l' oblidará pas may.
 Diu que densá de llavoras
 Non pot veure cap de gall,
 Si no fos á la cassola
 O ben rustidet al ast
 Mes ay! aquestas envejas
 Be se les ha de passar
 Que in secula seculorum,
 No se n' enfitará pas.
 En celebració y memoria
 D' aquest dejuni tan llerch
 Y de tan dura abstinencia
 Tots los fidels cristians
 Menjan gall al ast lo dia
 De la festa de Nadal.

Moncada.

Tortosa, Desembre de 1900.

CRÓNICA REGIONALISTA

L' Agrupació Escolar «Ramón Llull» va celebrar divendres passat la conferència inaugural del present curs.

Després d' una memoria llegida per en Rafel Folch y Capdevila, lo president don Joan Vallés y Pujals llegí un discurs sobre les causes que motivaren la ruína del imperi romá. Lo treball, per sa erudició y altres excelents qualitats, fou aplaudidíssim pel públich, qu' era números fins á omplir lo local.

Acabá la vetilada ab un encertat parlament endressat als estudiants per en Joseph Franquesa y Gomis, professor de l' Universitat y llorejat poeta, que presidia la sessió.

* *

Una comissió de pintors-decoradors va visitar lo dilluns darrer al alcalde de Barcelona, interessantlo pera que 's colouqui 'l retrato d' en Soler y Rovirosa á la galeria de catalans ilustres, y 's dongui 'l nom del malagunyat pintor escenógrafo á un carrer d' aquella ciutat.

* *

A les principa's llibrerías de Catalunya, s' ha posat en venda la tercera edició de la popular novela del eminent novelista Narcís Oller, «La febré d' or», un dels llibres en que s' hi retrata d' una manera més justa y interesan la vida de la societat catalana del nostre temps.

No cal dir la satisfacció ab que doném als nostres lectors aquesta nova que ha de satisfacer á tots los amants del art de la terra, puig demostra que ja 'l públich comensa á interessarse com es degut per les obres dels nostres escriptors.

* *

Cada dia tenen un éxit més ample y grandió los concerts de l' Orfeo Catalá, y aixó es perque en tots los seus actes á més de fruhiri el sentiment de la terra, s' hi gosa d' un art tan simpátich y esquisit, que resultan veritables solemnitats artístiques.

Dilluns lo teatre Principal de Barcelona estava plé de gom á gom d' una concurrencia entuciasta y escollida.

Lo programa del concert darrer era 'l mateix del anterior en el teatre de Novetats, corretgit y aumentat. Les balades gallegues «Louxe d' a terra» y «Negra sombra» den Montes, les cantaren ab molt de sentiment; lo «Brindis patriótic» de Mendelssohr ab gran entusiasme y en les «Campanas de Nadal» den Comes, mestre del sigle XVI, se feu una simpática ovació als nens solistes y á tots los orfeonistes.

A la segona part hi havia 'ls dos responsoris de Victoria «Aniam meam» y Caligaverunt». Tots dos foren molt ben cantats, pero d' una manera admirable 'l «Caligaverunt», Quan lo cantavan, l' Orfeo y son mestre estavan inspirats, de sa execució ne rajava una veu de sentiment artístich veritablement emocionat.

«Las sagetas», de Brudieu, foren molt aplaudidas.

Lo gran poema musical á setze veus «Cap al vespre», de Strauss, fou cantat ab una gran seguritat, lo conjunt resultá ab tota sa grandiositat, lo qual valgué á n' en Millet una gran ovació y ser cridat á rebre 'ls aplaudiments moltes vegades, ja sol, ja acompanyat dels demás mestres del Orfeo, senyora Werthe y senyors Camella y Salvat.

A la tercera part s' aplaudí «La Verema» de Clavé, y el coro de senyoretas en la cansó «En el bosch» de Moreau.

Pera complaure als insisetents crits del públich, lo mestre Millet feu cantar «La mort del escola» den Nicolau, á qui va fer-se una ovació, oplaudintlo fins á obligarlo á aixecarse pera remerciar al públich aquella carinyosa mostra de simpatía.

Y finalisá 'l concert ab lo grandió «Credo» de Palestina, que valgué al Orfeo y á n' en Millet l' ovació final.

* *

Lo darrer número d' Hispania pot considerarse com un dels més interessants que han vist la llum desde que l' acreditat

establiment de D. Armengol Miralles va emprendre la publicació de tan notable revista.

Tant lo text com les ilustracions están dedicats á honrar la memoria del eminent pintor escenógrafo catalá Soler y Rovirosa, á qui plorém tots los que sentím amor per l' art del nostre país. Además d' un article den R. Casellas, destinat á donar una idea de lo que va ser lo malagunyat artista y de lo molt que contribuí al esbarjor y á la cultura del nostre públich, hi ha en lo número los principals fragments de la Conferencia que sobre l' art escenográfico va donar en Soler al Ateneu. Es un treball tan pintoresch com intessant, notables per la precisió y l' acert ab que s' hi tracta de la escenografía y de la seva historia aixis al estranger com á Espanya y especialment á Catalunya.

Constitueixen l' ilustració alguns retratos den Soler fets en diferents époques, fotografies reproduhint lo seu cadaver y algunes de les escenes més notable del seu enterro y gran número de decoracions, aquareles y dibuixos inédits, originals del inolvidable artista. Lo retrato d' aquest apareix tambe tirat á diferents colors á la portada del número.

* *

Havem rebút un enérgich y patriótic manifest que 'l Centre Catalaniste de Santiago de Cuba dirigeix á tots los Centres Catalanistes.

L' esperit en que s' inspira dit Centre y 'l seu treball constant en benefici de la causa catalanista lo feu altament simpátich á tots los que desitjém la prosperitat de Catalunya.

* *

S' ha inaugurat á Barcelona una societat catalana de concerts per instruments de corda titulada «Lira Orfeo».

* *

L' ultim número de *La Ilustració Llevantina* publica bellíssimes decoracions originals del mestre Soler Rovirosa, acompanyades del retrato d' aquest escenógrafo.

* *

Ha sigut senyalat lo dia 8 del vinent Janer pera que 's vegi en la Sala segona de l' Audiencia provincial de Barcelona, lo judici oral y públich contra nostres amichs los joves D. Manel de Montoliu y D. Joseph M. Pellicer, processats per les manifestacions que 's feren al almirall Fournier, al sortir del teatre de Novetats, en Joliol del any passat.

Com recordarán nostres lectors, aquest judici ha sigut objecte d' altres dos senyalaments, haventse tingut que suspendre per diferents motius.

* *

A Bagur, s' ha constituit una societat coral, que havia redactat sos estatuts en catalá, los que presentaren al Govern civil de Girona. Allí los hi foren retornats, diénloshi algú que 'ls presentessin traduïts, que d' altra modo la seva aprobació era defícil y llarga.

Aquestos fets, quin comentari no es avuy posible, no venen justificats per cap lley.

SECCIÓ RELIGIOSA

A la Iglesia de Jesús se celebrarán solemnes cults de reparació. acció de gracies y consagració al Rey dels sigles, conforme 'ls desitjos da S. S. Lleó XIII.

Exercicis pera homes desde 'l dia 26 al 30 del mes corrent.—A les sis de la tarde: Santíssim Rosari, Plática doctrinal, Motets, Sermó y cant final.

Dilluns, dia 31.—A les onze de la nit.—Exposició de S. D. M. Estació Major. Sermó a carrech del P. Joseph M. Briansó, S. J. *Te-Deum*.

A les dotze de la mateixa nit se celebrará Missa de Comunió General, segons concessió de S. S. Lleó XIII, a la que s' convidava a tots los fidels y particularment als Congregants del Sagrat Cor de Jesús, de María Inmaculada y San Lluís Gonzaga.

Dimars, 1er de Janer de 1901.—En honor del Santíssim Nom de Jesús.—A les nou y mitja, Missa solemne ab Exposició del Santíssim Sagrament, que celebrará lo M. Il·tre. Sr. D. Ramón Tedó, Canonge y Secretari de Cambra d' aquest Aisbat, predicant lo reverent P. Pere Coma, de la Companyia de Jesús: S. D. M. quedarà tot lo dia exposat a l' adoració dels fidels.

Lo mateix dia, a les tres y mitja de la tarde, ab assistència del Il·m. senyor Bisbe de Tortosa se cantarà 'l Sant Trissagi, al que seguirá la reserva y Benedicció ab lo Santíssim.

Acabarà ab l' Adoració del Nin-Jesus y cant de villancicos.

Nota:—Durant la Missa de Comunió general y desde les nou y mitja hasta les dotze del dia primer de Janer, podrán guanyar los fidels la *Indulgencia plenaria* concedida per Sa Santetat Lleó XIII a tots los que, confessats y combregats, fassin un' hora d' oració per les intencions del Sumo Pontífice devant del Santíssim exposat.

L' Il·m. senyor Bisbe d' aquesta diócesis, concedeix 40 dies d' indulgencia per assistir a qualsevol del cults anomenats,

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 30, La Traslació de San Jaume.—Dilluns, 31, San Silvestre.—Dimars, 1er de Janer de 1901, La Circumcisó de N. S. Jesucrist.—Dimecres, 2, San Macari.—Dijous, 3, San Daniel.—Divendres, 4, San Tito.—Dissapte, 5, San Telesforo.

NOTICIES

LA VEU DE TORTOSA desitja a sos amichs y llegidors un felís acabament de sigley moltes prosperitats en l' escomensament del nou.

Desde 'l número pròxim nostre setmanari sufrirá una modificació total, quina reforma creyém qu' han d' aplaudir los nombrosos suscriptors a LA VEU DE TORTOSA.

Nostre benvolgut amich y company, l' inspirat poeta tortosí Mossen Tomás Bellpuig y Joy oferirá per primera vegada 'l Sant Sacrifici de la Missa en sufragi de les ànimes de llurs pares D. Antoni y donya Antonia y de sa tia donya Teresa Gas, de Bellpuig.

Lo nou Prebere, sos padrins D. Tomás Bellpuig y donya Angela Gas y demés parents pregan a sos amichs y coneguts se serveixin assistir, a aquest acte religiós, a la capella de Nostra Senyora de la Cinta a les cinch y quart del dia 1er de Janer.

Procedent de Madrid ha arribat a nostra ciutat lo Diputat a Corts per Tortosa don Theodor Gonzalez.

Les festes de Nadal han transcorregut alegres y contentes y sense cap incident desagradable.

La vespra de Nadal, morí a n' aquesta ciutat l' angelical senyoreta donya María Pastor y Roselló, filla de nostre molt estimat amich D. Pere Pastor.

L' acte de l' enterro va ésser una veritable manifestació de dol. No podía esperar-se altra cosa de les simpaties que la malaguanyada finada y sa apreciable familia gosen en aquesta població.

Nosaltres, que coneixiem les prehuades condicions de son excelent caràcter, no podem menos de associarnos ab tot lo sentiment de nostre cor al profund condol de sa afligida familia y al pregar a Deu per l' ànima de la difunta recomanem a nostres amichs no la obliden en sas fervoroses oracions.—(A. C. S.)

Als presos d' aquesta ciutat se'ls hi doná un ranxo extraordinari, ab motiu de les Pasques de Nadal.

La societat de desaigues dels Prats de l' Aldea, en compliment de lo que disposa l' article quart del reglament, convoca Junta General per a 'l dia 1er d' any, a les nou del matí, en lo local d' una de les escoles públiques d' aquesta ciutat.

Nostre il·lustre senyor Bisbe ha disposat que 'l dia 6 de Janer escomensen los exercicis espirituals pera homes, que tindran lloch a la Iglesia del Seminari d' aquesta ciutat, de sis a vuyt de la nit, los quals se practicarán en la mateixa forma que 'ls celebrats fa un any en dita Iglesia.

Aquesta santa missió s' ha confiat al molt il·lustre P. Marian Ripoll, de la Companyia de Jesús, qui vindrá expressament de Valencia.

Regoneguda la gran fama d' aquest il·lustre orador sagrat, no duptém que la Iglesia del Seminari s' omplirà de gom a gom.

Lo dijous d' aquesta setmana morí cristianament, després d' una llerga enfermetat que suportá ab resignació santa, donya María de la Cinta Canalda, germana del nostre particular y benvolgut amich don Martí.

Rebi la familia de la difunta, y molt especialment lo senyor Martí, lo testimoni de nostre més sentit pésam y recomanem a tots los nostres llegidors la tinguin present en les seves oracions. (Q. A. C. S.)

El dia 19 se firmaren las escripturas de venda de cinch horts de la partida de Sant Llútz a favor de la «Societat refinaria de Sant Lluís», representada pel senyor Regás, en quins terres s' hi ha d' aixecar la gran fàbrica de sucre de remolatxa, de la qual tantas vegadas ens hem ocupat.

Segons noticias, aquesta fàbrica a d' ésser de grans dimencions y de doble importancia y producció que la major d' Espanya, dihentse que pera sa construcció y desenrotlló s' invertiran més de dos milions de pessetas. L' edifici principal constará de 80 metros de llarch per 40 d' ample, essent de 45 metros el projecte de l' alsaria de la xemeneya.

Pera 'l transport de mercaderias se construirá un *apartadero* y a la línia férrea s' establiran sis vias y desde l' apartat al riu un ferro-carril económic de Decauville.

S' han fet ja algunas compras de rajolas dels forns de Tivenys y s' está treballant ab gran activitat en la formació dels planos.

El darrer número del *Boletín Oficial* d' aquesta diócesis publica un edicte convocant a oposicions pera proveir el benifet vacant, per defunció de D. Joseph García, que corresponent per torn a la Corona.

Se concedeix un plasso de trenta dias. Acabat aquest, tindran lloch las oposicions, conforme lo prescrit en el Reyat decret de 6 desembre de 1888, además d' un exercici de rúbrica corresponent al carrech de segon Mestre de cerimonias.

Lo diumenge passat morí a n' aquesta ciutat la virtuosa senyora donya Rosa Santus, mare de nostre estimat amich en Tomás Comí.

La difunta era molt volguda de tots quants la coneixien, per les belles qualitats que l' adoraven.

Al enviar nostre condol a son afligit viuado y demés familia, preguém a nostres amichs no l' obliden en sas oracions.

(E. P. D.)

Pera la vacant de senador que per faltarli las condicions legals, deixa 'l senyor marques de Tamarit, s' indica als senyors Tort y Martorell y Porcar y Tió.

Els agricultors d' aquesta comarca están molt satisfets de la marxa dels sembrats dels terrenes de regadiu, però no dels de garriga, puig la falta de plujas els priva de son natural desenrotlló.

El dia 22 morí a n' aquesta ciutat nostre distingit amich D. Joaquim Llasat y Barberá, persona bondadosa, de grans simpatias y reconeguda ilustració.

Anys enrera fou redactor del suprimit periódich carlista *El Correo de Tortosa*, y havia també col·laborat al *Bulletí* de la Cambra Agrícola de Tortosa y sa comarca, de quina societat fou ferm propagandista y segretari.

A. C. S.

Per la Quefatura d' Obias públiques s' ha aprovat el pont de ferro que crehua l' Ebre, construit a expesas del Estat, per la *Maquinista Terrestre y Marítima*.

Las provas d' estática y dinámica han donat un resultat satisfactori; pero si no hagués sigut el patriotisme del Ajuntament, que va construir las rampas escalonadas per compte del Municipi, Tortosa encara miraría el pont com si fos una plana d' un mostruari d' una casa constructora.

El centralisme tot ho atura en benefici propi; per aixó res seria d' estranyar que 'ls esforços del actual diputat a Corts y 'ls de la Corporació municipal s' estrellessin devant de les *dificultats* posades en práctica... allá, ahont s' enfonza tot lo que més interessa als pobles allunyats de la capital d' Espanya.

El pas de peonatge aixís quedarà.

El dels carros, sab sols Deu quan estarà construit.

Tan prompte vingan plujas, se procedirá a la recomposició de la carretera reyal, desde Campredó a Santa Bárbara, quints no pot estar en més mal estat. En aqueixa millora s' han d' invertir las 14 mil pessetas consignadas en pressupost.

Durant l' anterior setmana la temperatura ha baixat moltíssim, arribant la major part dels matins a marcar un grau sobre zero.

Malgrat la poca sabó 'ls camps están exhuberants, presentant un especte bonich y encisador.